

Kis téli kukorica-meteorológia

2021. január

Miért érdekesek a téli meteorológiai adatok a kukoricatermesztés szempontjából? Éppen az elmúlt évben tapasztaltuk, hogy ha a kukorica kikel áprilisban, túléli a májust, „ihat is-ehet is” júniusban-júliusban, nem hal szomjan, nem szenved hőhalált augusztusban és szeptemberben, meg lehet szakítani!

A „megszakítás” módjairól folyamatosan beszélgetünk majd az „Online Kukorica Határszemle” csoportban, most maradjunk a fent nem említett hónapoknál.

Esős-sáros ősszel összetapossuk a talajt, s ez a tömörödött talajmennyiség és közvetlen környezete kiesik a következő évi természetéből – be sem veszi, vagy ha igen, nem adja vissza a vizet, tápanyagot, a üregeket képez a talajban, elősegítve a száradást, csökkentve a talajéletet.

A tél, ha fagyos, segít, szétfeszíti a rögöket. Az így finomított talaj ugyan kedvezőbb, mint a rögös, azonban a létrejött szerkezetet nem a biológiai aprómorzsza képzés hozta létre, nincs benne a „biológiai ragasztó”. Száraz tavaszi időjárásban gyorsabban szárad, nedvesben cserepesedik. Mindkettő kelési gondokhoz vezethet. (Ezek a dolgok nem csak a szántott, hanem a lazított, vagy egyáltalán nem művelt talajokra is igazak!)

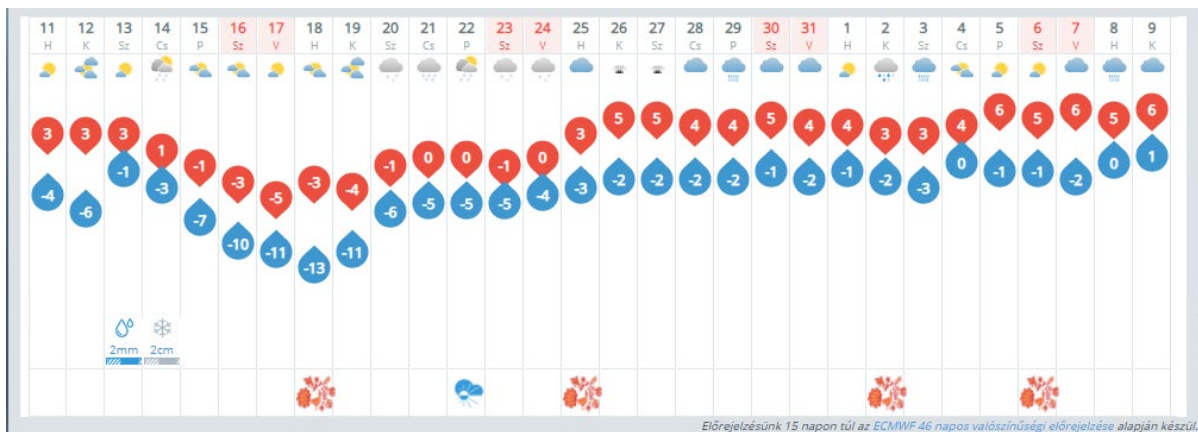
Enyhe téli időjárásban jól bomlanak a növényi maradványok, hidegben megmaradnak.

Akkor lássuk, mivel számolhatunk!

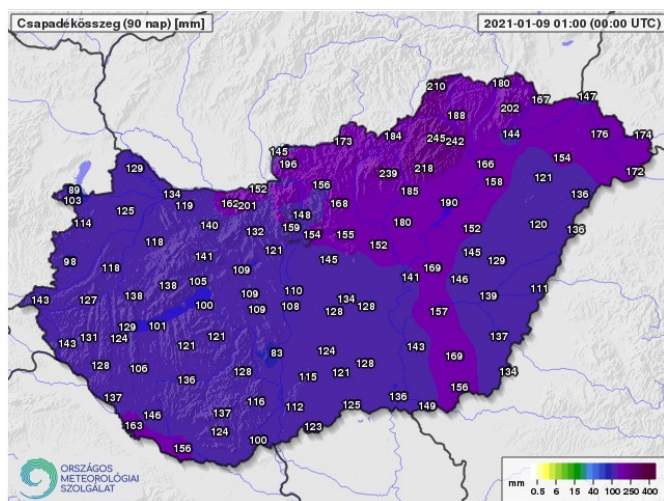
Az Időképtől kölcsönzött hosszabb távú előrejelzés jót ígér. (1. ábra) A mínusz tíz alatti hőmérsékletek, különösen a hosszabb távon is fagyos reggelekre tekintettel, a felső talajréteget „rendbe tehetik”. A talajok mindenütt feltöltődtek, s még az 50-100 cm közötti réteg is átnedvesedett. (lásd a talajtelítettségi térképeket!) Ennek azért van nagy jelentősége, mert a megfelelő szerkezetességű, a felsőbb talajrétegben vízáró réteg mentes talajokon kapilláris vízemeléssel, száraz időszakokban, utánpótlást érkezhethet. Kedvező azért is, mert a kukorica mélyreható gyökerei életmentő nedvességhez juthatnak őszi időszakban.

Kedvezőtlen jelenség, hogy a csapadékos ősz késleltette a kukorica betakarítását, jelentős talajtaposás alakult ki – különösen ott, ahol még nem rendezkedtek be kis talajnyomású járószerkezetek használatára. A szántást - ahol erre alapozzák a talajművelést – az optimálisnál nedvesebb talajon végezték, s ahol egyáltalán lehetett, a lazítókkal nem lazították, hanem kenték a talajt. Jellemző, hogy a november 4-i statisztikai jelentés a tavasziak alá végzett talajmunkákra (őszi mélyszántás) még csak 33 %-os készülséget jelzett! Ez nagyjából megfelel a nyáron letakarodott növények után végzett munkáknak, s azt is jelenti, hogy szinte a teljes őszi talajmunka az optimálisnál nedvesebb talajon történt!

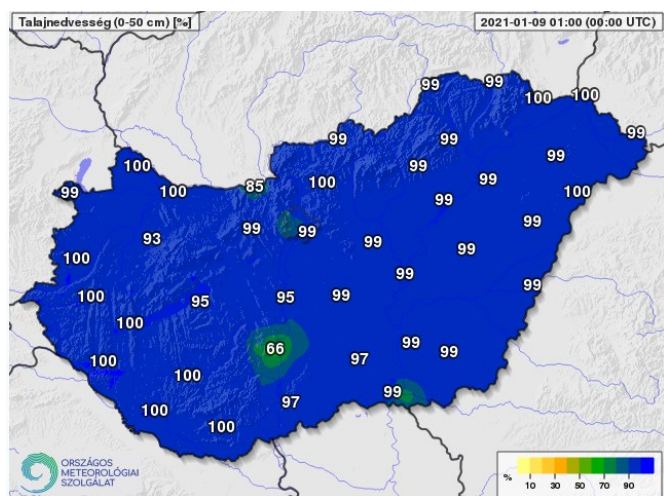
A talajtelítettségi térképek (3., 4., 5. ábrák) alapján jelentős tápanyag kimosódás is feltételezhető. Az azonban bizonyos, hogy a szervesen le nem kötött nitrogén a felső talajrétegből mélyebbre mosódott.

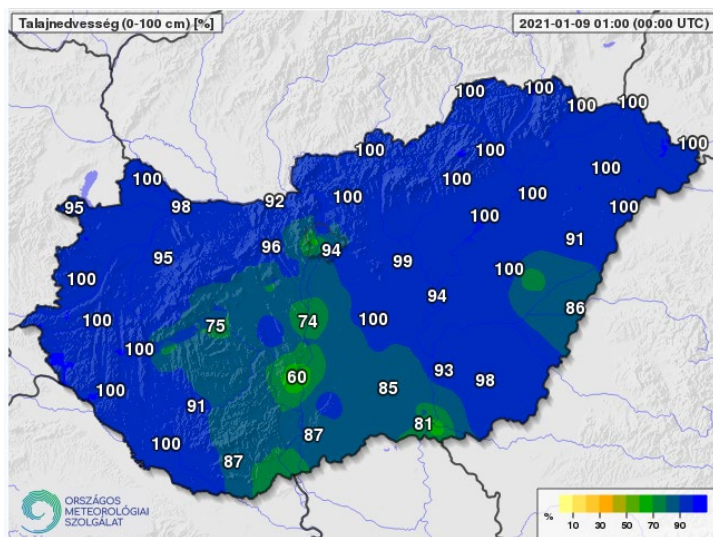
1. ábra: Január közepén erős lehülés következik, majd tartósak lesznek a hajnali fagyok (Időkép)

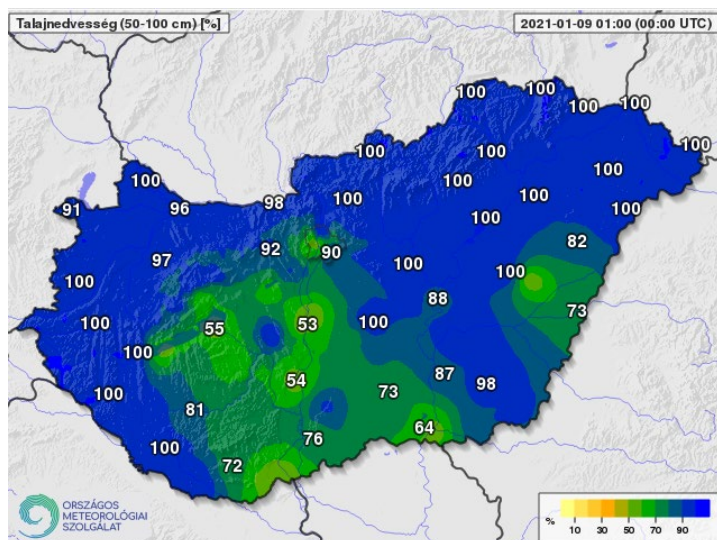
2. ábra: Az elmúlt 90 napban bőséges csapadék hullott az ország egész területén (OMSz)

3. ábra: A felső 50 cm-es talajréteg telített (OMSz)

4. ábra: A felső 100 cm szinte mindenütt telített

5. ábra: A dunántúli Mezőföldön és környékén még némi csapadék „elfér” a mélyebb talajrétegekben

Kőszárhegy, 2021. 01. 11.

dr. Szieberth Dénes